

Fylkesmannen i Buskerud

Saksbehandler, innvalgstelefon
Anne-Lene Egeland Arnesen 32 26 68 53

Vår dato
27.10.2004
Arkiv nr.
001.6

Vår referanse
2004/7005
Deres referanse

Arbeids- og Sosialdepartementet
Postboks 8019 Dep.
0030 Oslo

Arbeids- og Sosialdepartementet	
Saksnr.: 200400403	Dok.nr.: 65
Arkivkode: 416.9	Dato: 29.10.04
Avd.: SAP	Saksbeh.:
U.off.:	

Høring av NOU 2004:13 - En ny arbeids- og velferdsforvaltning - om samordning av Aetats trygdeetatens og sosialtjenestens oppgaver.

Fylkesmannen i Buskerud viser til brev fra Sosialdepartementet 08.juli 2004, og vil avgi følgende uttalelse:

Innledning

Fylkesmannen i Buskerud slutter seg i utgangspunktet til intensjonene bak reformen og også de krav som er satt i forbindelse med den framtidige organiseringen relatert til

- ønsket om flere i arbeid og aktiv virksomhet
- en brukermedvirkning som sikrer at de aktuelle brukerne får et helhetlig og samordnet tjenestetilbud
- at det legges til rette for å realisere effektiviseringsgevinstene.

Selv om utvalget åpenbart har gjort et grundig arbeid i sin utredning, er det på dette trinn i prosessen likevel vanskelig å se hva som i realiteten blir det konkrete utfallet av reformen for sosialtjenesten og den enkelte bruker. Utredningen er vanskelig tilgjengelig fordi det drøftes flere alternative modeller som også har likhetstrekk og tilhørende alternative underpunkter til modellene.

Det vil i en høringsrunde som denne være lett å støtte behovet for omorganisering og være enig i de hovedlinjene som blir trukket. Likevel kan det ved iverksettelsen viser seg at det er sider ved slike reformer som får store negative utfall for den enkelte, vanskeliggjør samarbeid mellom de ulike etater og resulterer i ansvarsfraskrivelse. Spesielt vil dette bli aktualisert når reformen trolig vil resultere i en viss statlig overtakelse av oppgaver som i dag er en del av det kommunale ansvaret. Den nylig gjennomførte rusreformen viser at kommunene i en presset økonomisk situasjon forsøker å få vedkommende klient definert som helseforetakets ansvar selv om dette ikke i alle tilfeller samsvarer med klientens behov. Fylkesmannen i Buskerud mener derfor det er viktig at slike konkrete konsekvenser av reformen blir problematisert på et så tidlig stadium i prosessen som mulig.

Administrative	Adm
Finance	Fin
Human Resources	HR
Information Technology	IT
Legal	Legal
Marketing	Marketing
Operations	Ops
Procurement	Procurement
Research and Development	R&D
Sales	Sales
Security	Security
Support Services	Support
Training	Training
Union	Union

Mulige organisasjonsmodeller

Utvalget drøfter i sin innstilling ulike former for hovedmodeller, og anbefaler at følgende modell blir lagt til grunn i reformen og den videre omorganisering:

Det skal etableres to statlige etater – en for arbeid og inntekt og en pensjonsetat. Førstnevnte skal samle alle ytelser som fremmer arbeidslinjen. Når det gjelder *avgrensningen* mot den kommunale sosialtjeneste konkluderer utvalget med at **kommunene bør beholde ansvaret for det sosiale sikkerhetsnettet for de som faller utenfor rettighetsbaserte ordninger.**

Begrunnelsen for utvalgets innstilling er at nevnte forslag vil kunne gi et bredere grunnlag for å realisere dagens målsettinger for arbeids- og velferdsforvaltningen. Det å eventuelt skulle innlemme hele den tradisjonelle sosialkontortjenesten i den statlige arbeidsrettede etaten vil være å favne svært vidt fordi det også vil inkludere de tjenester som er marginalt relatert til arbeid og som mer naturlig vil kunne høre sammen med øvrige sosiale tjenester innenfor et kommunalt ansvar.

Fylkesmannen i Buskerud er av den oppfatning at reformen bør resultere i at alle *økonomiske ytelser* (bortsett fra pensjoner) bør samles i en statlig etat. Med dagens kommunestruktur og størrelse er det kun de færreste kommuner som vil kunne ta totalansvaret for hele arbeids- og velferdspolitikken. Vi er videre av den oppfatning at en slik statlig modell ikke er til hinder for at sosialtjenesten fortsatt beholder ansvaret for øvrige kommunale tiltak og tjenester. Vi merker oss at utvalget ser en samlet statlig overtakelse som et hinder for å kunne gi de som ikke har arbeid som reelt mål et fullgodt velferdstilbud fordi denne gruppen vil ha behov for et tett samarbeid mellom den statlige etaten og kommunen. Fylkesmannen i Buskerud mener at både de som i utgangspunktet er vurdert til å være aktuelle for arbeid og de som av ulike årsaker faller utenfor, vil kunne ha behov for andre kommunale tjenester i kortere eller lengre perioder. Dette er derfor etter vår oppfatning ikke et argument for å opprettholde dagens ordning hvor kommunen beholder ansvaret for den økonomiske sosialhjelpen.

Ved å overføre samtlige økonomisk sosialhjelpsmottakere fra kommunalt til statlig ansvar, vil det, som utvalget også hevder, resultere i at også de som ikke har arbeid som et reelt mål blir et statlig ansvar, noe utvalget ikke mener er ønskelig. Fylkesmannen i Buskerud mener tvert om at det er positivt at alle sosialhjelpsmottakere blir håndtert av samme organ. Ved en slik løsning unngår vi at brukerne blir kasterballe mellom det statlige og kommunale nivå alt avhengig av hvor reelt målet med framtidig arbeid er for dem. Videre unngår vi også at brukere som selv mener de er aktuelle på arbeidsmarkedet blir avvist av den statlige etaten og henvist tilbake til sosialtjenesten mot sin vilje.

Mange langtids sosialhjelpsmottakere har urealistiske forventninger til egen arbeidsevne, og vil ikke gjøre gjeldende pensjonsrettigheter de eventuelt måtte ha. Vi står også overfor brukere hvor den foreslåtte arbeidslinjen ikke er realistisk fordi den enkeltes funksjonshemminger er for store og kravet til effektivitet i arbeidslivet er for høyt. Det er viktig at disse blir ivaretatt ved at det legges til rette for arbeidstiltak som de vil kunne mestre. Dette vil den statlige etaten best kunne ivareta, både gjennom sin kompetanse og de virkemidlene etaten vil ha til disposisjon.

Vi merker oss at utvalget mener at en statlig overtakelse av sosialhjelpen vil skape nye samarbeidsutfordringer mellom stat og kommune. Fylkesmannen i Buskerud mener imidlertid at det framtidige samarbeidet kan bli satt på en større prøve dersom kommunen skal beholde ansvaret for de vanskeligst stilte og kjempe med den statlige etaten om hvilket nivå (statlig eller kommunalt) den enkelte skal tilhøre.

Vi er redd for at den modellen utvalget foreslår fører til at den gruppen som blir definert å skulle tilhøre sosialtjenesten i framtiden (m.a.o de som ikke har arbeid som et reelt mål) blir mer stigmatisert enn dagens sosialhjelpsmottakere er. Mange av disse vil over tid trenge kombinasjoner av sosialhjelp, trygd og Aetats tjenester, mens de aktive virkemidlene for å kunne komme videre blir liggende i en statlig etat denne gruppen er ekskludert fra. Ved å samle det relevante virkemiddelapparatet kan det etter vår oppfatning legges til rette for at brukerne i størst mulig grad får et helhetlig og samordnet tjenestetilbud. Innvendingene mot dagens ordning har vært at brukerne må forholde seg til tre ulike kontorer som hver vurderer sitt regelverk uten at vedkommendes hjelpebehov ble sett i sammenheng. For å oppnå full effekt av den planlagte reformen må det i størst mulig grad unngås å legge opp til en organisering hvor dette også blir framtidens situasjon for deler av dagens sosialhjelpsmottakere.

Med hilsen

Rønne Schau Carlsen
Assisterende fylkesmann

Anne-Lene Egeland Arnesen

Kopi: Fylkesmannssembetene